

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTIDA TA'LIM SIFATINI MONITORING QILISHDA DIREKTORNING BOSHQARUV STRATEGIYALARI

Akbarova Nigoraxon Alisher qizi

*Farg'ona viloyati Quva tumani
52-Davlat maktabgacha ta'lim tashkiloti
direktori o'rinbosari*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'lim sifatini monitoring qilish jarayonida direktorning boshqaruv strategiyalari ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqotda ta'lim sifatini baholash mexanizmlari, monitoring tizimining boshqaruv qarorlariga ta'siri hamda uning pedagogik jamoa faoliyati va bolalar rivojlanishiga ta'siri yoritiladi. Ta'lim sifatini monitoring qilish samarali boshqaruv va barqaror rivojlanishni ta'minlovchi muhim omil sifatida asoslab beriladi.*

Kalit so'zlar: *maktabgacha ta'lim tashkiloti, direktor, ta'lim sifati, monitoring, boshqaruv strategiyalari, rivojlanish.*

Аннотация: *В статье анализируются управленческие стратегии директора дошкольной образовательной организации в процессе мониторинга качества образования. Рассматриваются механизмы оценки качества образования, влияние системы мониторинга на управленческие решения, деятельность педагогического коллектива и развитие детей. Мониторинг качества образования обосновывается как важный фактор эффективного управления и устойчивого развития дошкольной образовательной организации.*

Ключевые слова: *дошкольная образовательная организация, директор, качество образования, мониторинг, управленческие стратегии, развитие.*

Abstract: *This article analyzes management strategies of preschool education organization directors in monitoring educational quality. The study examines quality assessment mechanisms, the impact of monitoring systems on managerial decision-making, teaching staff performance, and children's development. Educational quality monitoring is substantiated as a key factor in effective management and sustainable development of preschool education organizations.*

Keywords: *preschool education organization, director, educational quality, monitoring, management strategies, development.*

Kirish

Zamonaviy maktabgacha ta'lim tizimida ta'lim sifatini ta'minlash va uni doimiy ravishda takomillashtirib borish ustuvor vazifalardan biri hisoblanadi. Ta'lim sifati nafaqat ta'lim mazmuni va metodik yondashuvlar bilan, balki boshqaruv jarayonlarining samaradorligi bilan ham bevosita bog'liqdir. Shu jihatdan, maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'lim sifatini monitoring qilish tizimi muhim boshqaruv mexanizmi sifatida namoyon bo'ladi.

Ta’lim sifatini monitoring qilish jarayoni pedagogik faoliyatni tahlil qilish, bolalarning rivojlanish ko‘rsatkichlarini baholash hamda ta’lim jarayonidagi muammolarni aniqlashga qaratilgan tizimli faoliyatni o‘z ichiga oladi. Ushbu jarayonning samarali tashkil etilishi direktorning boshqaruv strategiyalari, qaror qabul qilish uslubi va ta’lim jarayoniga yondashuvi bilan chambarchas bog‘liqdir. Direktor tomonidan monitoring natijalaridan oqilona foydalanish ta’lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Ilmiy tadqiqotlarda ta’lim sifatini monitoring qilish rahbarlik faoliyatining muhim tarkibiy qismi sifatida e’tirof etilib, u ta’lim jarayonining barqarorligini ta’minlash va strategik rivojlanishni belgilashda muhim rol o‘ynashi ta’kidlanadi. Maktabgacha ta’lim tashkilotlari sharoitida ushbu jarayonni boshqaruv strategiyalari bilan uyg‘unlashtirish dolzarb ilmiy muammo hisoblanadi.

Mazkur maqolada maktabgacha ta’lim tashkilotida ta’lim sifatini monitoring qilishda direktorning boshqaruv strategiyalari ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilinadi hamda ularning ta’lim jarayoni va bolalar rivojlanishiga ta’siri yoritiladi.

Ta’lim sifatini monitoring qilish tushunchasi va uning maktabgacha ta’limdagi ahamiyati

Ta’lim sifatini monitoring qilish tushunchasi ta’lim jarayonining holatini muntazam kuzatish, tahlil qilish va baholashga qaratilgan tizimli faoliyatni anglatadi. Maktabgacha ta’lim tashkilotida monitoring jarayoni pedagogik faoliyat sifati, bolalarning rivojlanish darajasi hamda ta’lim muhitining samaradorligini aniqlashga xizmat qiladi.

Monitoring jarayoni orqali ta’lim jarayonidagi yutuqlar va muammolar aniqlanib, ularni bartaraf etishga qaratilgan boshqaruv qarorlari qabul qilinadi. Ushbu jarayonning uzluksizligi va tizimliliigi ta’lim sifatini doimiy ravishda yaxshilash imkonini beradi. Ayniqsa, maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishining individual xususiyatlarini hisobga olgan holda monitoring qilish ta’lim jarayonining samaradorligini oshiradi.

Maktabgacha ta’lim tashkilotida ta’lim sifatini monitoring qilishning ahamiyati pedagogik jamoa faoliyatini takomillashtirishda ham namoyon bo‘ladi. Monitoring natijalari pedagoglar faoliyatini tahlil qilish, kasbiy rivojlanish ehtiyojlarini aniqlash va metodik yordam ko‘rsatishga xizmat qiladi. Bu holat pedagogik jamoaning kasbiy faolligini oshirib, ta’lim jarayonida sifat o‘zgarishlarini yuzaga keltiradi.

Shu bilan birga, ta’lim sifatini monitoring qilish bolalar rivojlanishini qo‘llab-quvvatlovchi muhim vosita hisoblanadi. Bolalarning bilim, ko‘nikma va ijtimoiy-emotsional rivojlanish ko‘rsatkichlarini tizimli baholash orqali ta’lim jarayonini individual ehtiyojlarga moslashtirish imkoniyati yaratiladi. Ushbu jarayonning samarali tashkil etilishi esa direktorning boshqaruv strategiyalariga bevosita bog‘liqdir.

Ta’lim sifatini monitoring qilishda direktorning boshqaruv strategiyalari

Maktabgacha ta’lim tashkilotida ta’lim sifatini monitoring qilish jarayonining samaradorligi direktor tomonidan tanlangan boshqaruv strategiyalariga bevosita bog‘liqdir. Rahbar monitoringni nazorat vositasi sifatidagina emas, balki ta’lim jarayonini takomillashtirishga xizmat qiluvchi rivojlantiruvchi mexanizm sifatida tashkil etishi muhim ahamiyatga ega. Bunday yondashuv monitoring natijalaridan pedagogik va boshqaruv qarorlarini qabul qilishda samarali foydalanish imkonini beradi.

Direktorning boshqaruv strategiyalaridan biri monitoring jarayonini tizimli va rejalashtirilgan holda tashkil etishdir. Aniq mezonlar asosida olib borilgan monitoring pedagogik faoliyat va bolalar rivojlanishidagi real holatni aniqlashga xizmat qiladi. Ushbu jarayonda monitoring natijalari muntazam tahlil qilinib, pedagogik jamoa bilan muhokama etilishi ta’lim sifatini oshirishga qaratilgan hamkorlikni kuchaytiradi.

Shuningdek, direktor tomonidan monitoring jarayoniga pedagogik jamoani faol jalb etish muhim strategiya hisoblanadi. Pedagoglarning monitoring natijalarini tushunishi va ularni o‘z faoliyatida qo‘llashi kasbiy refleksiyaning rivojlantiradi. Bu holat monitoring jarayonining faqat baholash bilan cheklanmasdan, pedagoglarning kasbiy o‘shini qo‘llab-quvvatlovchi vositaga aylanishiga xizmat qiladi.

Monitoring jarayonida direktorning analitik va strategik fikrlash kompetensiyasi ham muhim ahamiyatga ega. Olingan ma’lumotlarni tahlil qilish, muammoli jihatlarni aniqlash va ularni bartaraf etishga qaratilgan qarorlar qabul qilish ta’lim jarayonining sifat jihatdan rivojlanishini ta’minlaydi. Bunda direktor monitoring natijalaridan individual yondashuvlarni kuchaytirish va metodik yordamni yo‘naltirishda foydalanadi.

Ta’lim sifatini monitoring qilishning ta’lim jarayoni va bolalar rivojlanishiga ta’siri

Ta’lim sifatini monitoring qilish jarayonining samarali tashkil etilishi maktabgacha ta’lim tashkilotida ta’lim jarayonining umumiy sifatiga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi. Monitoring orqali aniqlangan kamchiliklar va yutuqlar ta’lim jarayonini takomillashtirish uchun asos bo‘lib xizmat qiladi. Bu holat ta’lim muhitining barqaror va rivojlantiruvchi bo‘lishini ta’minlaydi.

Monitoring natijalarining pedagogik faoliyatga tatbiq etilishi bolalar rivojlanishiga bevosita ta’sir ko‘rsatadi. Bolalarning individual rivojlanish darajasi, qiziqishlari va ehtiyojlari hisobga olingan holda ta’lim jarayonini moslashtirish imkoniyati yaratiladi. Natijada, bolalarda bilim va ko‘nikmalar bilan birga ijtimoiy-emotsional rivojlanish ham izchil qo‘llab-quvvatlanadi.

Shuningdek, ta’lim sifatini monitoring qilish pedagogik jamoada mas’uliyat va kasbiy intizomni kuchaytiradi. Pedagoglar o‘z faoliyatining natijalari muntazam tahlil qilinayotganini his qilgan holda ta’lim jarayoniga yanada mas’uliyat bilan yondashadi. Bu holat ta’lim sifati va bolalar rivojlanish ko‘rsatkichlarining barqaror o‘shishiga xizmat qiladi.

Monitoring jarayonining ochiq va shaffof tashkil etilishi ota-onalar bilan hamkorlikni ham mustahkamlaydi. Ota-onalarga bolalar rivojlanishi haqida aniq va asoslangan ma’lumotlarning taqdim etilishi ta’lim muassasasiga bo‘lgan ishonchni oshiradi hamda ta’lim jarayonida uzviylikni ta’minlaydi.

Xulosa

Mazkur maqolada maktabgacha ta’lim tashkilotida ta’lim sifatini monitoring qilishda direktorning boshqaruv strategiyalari ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilindi. Tadqiqot jarayonida monitoring tizimi ta’lim jarayonini baholash bilan birga, uni rivojlantirishga xizmat qiluvchi muhim boshqaruv mexanizmi ekanligi asoslab berildi.

Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, direktor tomonidan monitoring jarayonining tizimli, rejalashtirilgan va hamkorlikka asoslangan holda tashkil etilishi pedagogik jamoa faoliyatining samaradorligini oshiradi hamda bolalar rivojlanishi uchun qulay ta’lim muhitini

yaratadi. Monitoring natijalaridan oqilona foydalanish ta'lim sifatini doimiy ravishda takomillashtirish imkonini beradi.

Xulosa qilib aytganda, maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'lim sifatini monitoring qilish direktorning strategik boshqaruv faoliyatining ajralmas qismi hisoblanadi. Ushbu yo'nalishda rahbarlarning boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish va monitoring tizimini takomillashtirish maktabgacha ta'lim tizimining sifatli va barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdurahmonov, A. (2021). Ta'lim muassasalarida sifatni boshqarish va monitoring asoslari. Toshkent: Fan va texnologiya.
2. Yo'ldoshev, J., Usmonov, S. (2020). Pedagogik menejment va ta'lim sifatini baholash. Toshkent: O'qituvchi.
3. Karimova, M. (2022). Maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'lim sifatini ta'minlash mexanizmlari. Toshkent: Innovatsion rivojlanish nashriyoti.
4. Ismoilova, D. (2019). Maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishini baholash va monitoring qilish. Toshkent: Fan.
5. Xolmatova, N. (2021). Pedagogik faoliyat samaradorligini tahlil qilish va monitoring. Toshkent: Universitet.
6. Raxmonov, B. (2018). Ta'lim sifatini boshqarishning psixologik asoslari. Toshkent: Ma'naviyat.
7. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi. (2023). Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim sifati monitoringi bo'yicha me'yoriy-huquqiy hujjatlar. Toshkent.